

Den Bosch, wat nu?

Klimaat, stikstof, bomen((kap), voedsel, afval, uitputtende landbouw, stijgende zeespiegel, smeltende gletsjers, uitdrogende zandgronden, energietransitie enz., enz. Zomaar een aantal actuele thema's die om oplossingen vragen. En nu overkomt Corona ons, niet helemaal een verrassing maar toch. De onverbiddelijke infiltratie van Corona dwingt ons tot actie.

Het leven op aarde maakt een pas op de plaats en zal straks een forse stap terug moeten zetten. Een tijdperk van groei en expansie loopt ten einde. Tegelijk biedt dat kansen om te starten met een nieuwe visie op onze toekomst. We zullen rekening moeten houden met een nieuwe werkelijkheid en een andere wereldorde. Het nieuwe normaal dus. Wordt het een doorstart of een herontwikkeling? Maar ligt die keuze niet voor de hand?

In 's-Hertogenbosch ligt al jaren 80 miljoen euro op de plank voor de "vernieuwbouw" van het Theater aan de Parade met 3 zalen, het aantal zalen dat er al jaren is. Onze minister van cultuur heeft onlangs aangekondigd dat er zware tijden op komst zijn. Dat betekent ongetwijfeld ook forse bezuinigingen op kunst, cultuur en festivals, ook in Den Bosch, terwijl de sector net is opgekrabbeld uit de desastreuze bezuinigingen van de jaren 2008/2009.

Het merendeel van het personeel in de creatieve industrie annex kunsten werkt op basis van flexcontracten of als zzp'er. Bezuinigen betekent ontslag en de weg terug naar een sociale uitkering zoals in de 80'er jaren heel gangbaar was. Theatermakers, muzikanten, acteurs, kunstenaars, designers, regisseurs, technici, publiciteitsmedewerkers en vele anderen in het culturele domein, zij allen zullen het merken. Om dat te voorkomen moet je nu dus voorsorteren.

Kunsten'92 is met minister en kabinet in gesprek over een noodfonds. Niet om nog meer podia en musea te bouwen maar om de budgetten voor personeel en programma in de creatieve industrie op peil te houden. Gisteren 14 april meldde de minister te werken aan een "noodfonds voor de culturele sector", maar maakte ook duidelijk dat deze steun gekoppeld moet worden aan een eigen - gemeentelijke - bijdrage. Daar ligt een kans voor de stad 's-Hertogenbosch om de pijn te verzachten. Immers er ligt 80 miljoen op de plank. Dus het roer moet om door niet te investeren in stenen maar door geld te reserveren in een fonds om de continuïteit in de culturele sector te garanderen, in elk geval bij kunst, cultuur en festivals.

Tenslotte pleit ik ervoor om alle in ontwikkeling zijnde plannen en investeringen te heroverwegen en te onderwerpen aan een klimaattoets. Professionele kennis is in Den Bosch in ruime mate aanwezig om deze dubbelslag te maken. Maak met hen een doordacht plan voor een **culturele vernieuwing in een duurzame samenleving**.

Wim Claessen
Oud-directeur Theaterfestival Boulevard